

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра української преси

Затверджено
на засіданні кафедри української преси
факультету журналістики
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30.08.2024 р.)

Завідувач кафедри –
доц. Ігор ПАСЛАВСЬКИЙ

Силабус з навчальної дисципліни
«Медіаграмотність»,
яку викладають у межах
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«Усний переклад двох іноземних мов»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів
зі спеціалізації 035.041 – Германські мови та літератури
(переклад – включно), перша – англійська
за спеціальністю 035 – Філологія
галузі знань 03 – Гуманітарні науки

СИЛАБУС КУРСУ
«Медіаграмотність»

Назва дисципліни	«Медіаграмотність»
Адреса викладання дисципліни	Вул. Університетська, 1, Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики, кафедра української преси
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Спеціальність 035 – Філологія Галузь знань 03 – Гуманітарні науки
Викладач дисципліни	Яценко Галина Володимирівна, кандидатка наук із соціальних комунікацій, доцентка кафедри української преси
Контактна інформація викладачів	halyna.yatsenko@lnu.edu.ua, https://journ.lnu.edu.ua/employee/yatsenko-h-v Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, каб.402
Консультації з дисципліни відбуваються	Консультації в день проведення лекцій (за попередньою домовленістю) за адресою: вул. Генерала Чупринки, 49, авд. 402. Також можливі онлайн-консультації через Skype, Viber (для погодження часу онлайн-консультацій слід писати на електронну пошту викладача: halyna.yatsenko@lnu.edu.ua). Тел.: 0965914117.
Сторінка дисципліни	https://journ.lnu.edu.ua/employee/yatsenko-h-v
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Медіаграмотність» є вибірковою дисципліною зі спеціалізації 035.041 – Германські мови та літератури (переклад – включно), перша – англійська за спеціальністю 035 – Філологія галузі знань 03 – Гуманітарні науки для освітньо-професійної програми «Усний переклад двох іноземних мов», яку викладаємо в 1 семестрі в обсязі 3,5 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Курс «Медіаграмотність» розроблено так, щоб надати студентам потрібні знання, навички, стратегії, які допоможуть критично аналізувати, оцінювати і створювати повідомлення для різних типів медіа у контексті професійної діяльності. Адже медіаграмотність є обов'язком і правом споживача інформаційного продукту як частини прав на самовираження та інформацію й належить до основних прав і свобод людини за визначенням ЮНЕСКО у Паризькій програмі-рекомендаціях з медіаосвіти від 22 червня 2007 р. Курс «Медіаграмотність» також допоможе зрозуміти соціокультурний та політичний контекст медіаповідомлень та протистояти інформаційно-психологічному впливу, пропаганді, фейкам та ворожим наративам під час російсько-української війни.
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Медіаграмотність» є формування у студентів основних навичок медіаграмотності, що допоможе опрацьовувати й аналізувати інформацію з різних джерел, критично оцінювати її у всеукраїнському та міжнародному контекстах, створювати власний контент з використанням інформаційних і комунікаційних технологій. Цілі курсу: <i>Що:</i> студенти вміють створювати якісний контент як філологи та перекладачі. <i>Як:</i> 1) шукати, обробляти і аналізувати інформацію з першоджерел; 2) відокремлювати факти від суджень, розвінчувати фейки, теорії змов, виявляти приховані маніпуляції, стереотипи, мову ворожнечі;

	<p>3) орієнтуватися в медіасередовищі, розуміти, як медіа впливають на реальність;</p> <p>4) активно використовувати медіаформати та медіатехнології;</p> <p>5) дбати про власну кібербезпеку в інформаційному просторі;</p> <p>5) створювати цікаве і змістовне контент-наповнення.</p> <p><i>Навіщо:</i> для того, щоб вміти готувати якісний інформаційний продукт двома мовами для популяризації знань про Україну на міжнародній арені.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Болган В., Пархитко О., Польовий Н., Стеблина Н. Ворожі інформаційні операції: нові виміри, нові виклики, нові медіа. URL : https://www.jta.com.ua/wp-content/uploads/2021/06/Informatsiyini-operatsii_Posibnyk.pdf 2. Конструктор вправ. Збірник практичних завдань з інфомедійної грамотності, інтегрованої до фахової підготовки студентів-журналістів. URL : https://e-courses.jta.com.ua/wp-content/uploads/2022/02/LD-E_CJ_podcast-1.pdf 3. Наумук І. Коноваленко Т. Екологія інфомедійного простору. URL : https://filter.mkip.gov.ua/wp-content/uploads/2021/08/posibnyk.pdf 4. Media Literacy Toolkit in the EFL Classroom (Інструментарій з медіаграмотності для вчителів з англійської мови для шкіл та ВНЗ. Набір вправ та ігор.) / By N. Goshylyk, V. Goshylyk, I. Malyshivska, T. Marchuk, D. Sabadash, U. Tykha. Ivano-Frankivsk, 2021. 164 p. (https://filter.mkip.gov.ua/dlya-vsih/navchalni-materialy/). <p style="text-align: center;">Додаткова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Альбота С. Лінгвістична маніпуляція: поняття та типи. Актуальні проблеми філології та перекладознавства. 2019. Вип. 16. С. 5–8. 2. Гендер для медій. URL : https://ua.boell.org/sites/default/files/gender_dlya_medii_2017.pdf 3. Глибинна перевірка фотографій: як сервіси Forensics і Forensically допомагають фактчекерам. URL : https://www.stopfake.org/uk/glibinna-perevirka-fotografij-yak-servisi-forensics-i-forensically-dopomagayut-faktchekeram/ 4. Ефективність протидії російській дезінформації в Україні в умовах повномасштабної війни. URL: https://www.jta.com.ua/wpcontent/uploads/2023/08/UMCI_-Effectiveness-of-Russian-Disinformation-Counteration_UA.pdf 5. Ефективність протидії російській дезінформації в Україні в умовах повномасштабної війни. URL : https://www.jta.com.ua/wpcontent/uploads/2023/08/UMCI_-Effectiveness-of-Russian-Disinformation-Counteration_UA.pdf. 6. Єсауленко В. Ілюзія контролю. 10 когнітивних упереджень, про які варто знати лідерам. URL : https://life.nv.ua/ukr/blogs/kognitivni-uperedzhennya-chomu-mi-pomilyayemosya-sekrety-mozku-uspishne-liderstvo-50179740.html. 7. Ковальська Н., Печена А. Маніпуляція та пропаганда в медіапросторі. URL : https://archive.journal-grail.science/index.php/2710-3056/article/view/2400 8. Мова ворожнечі та ЗМІ: міжнародні стандарти та підходи. URL : Мова-ворожнечі_ЗМІ_посібник.pdf (univ.kiev.ua). 9. Москвичова А. Фейки про Україну: як працює антиукраїнська пропаганда в Іспанії. URL : https://www.radiosvoboda.org/a/feikyposeredzemnomorsky/29845966.html 10. Стереотипи не вирішують за тебе. URL : https://youtu.be/nUwXKrnmlL0. 11. Неделько Н. AI-військові, молитви, заклики до перевороту: як і якими ІПСО Росія атакує українців. URL : https://www.radiosvoboda.org/a/rosiya-ipso-internet/32730676.html. 12. П'ятихвилинка медіаграмотності. Серія 13. Маніпуляції. URL :

	<p>https://www.youtube.com/watch?v=FpVLs8gomW0&list=PLMX530JG9WtlspypzjisC4UDohMTODTrU&index=13</p> <ol style="list-style-type: none"> 13. Бурда В. Найпопулярніші теорії змови: від пласкої Землі до світового уряду сатаністів. У які божевільні ідеї конспірологів вірять люди. URL : https://chas.news/not/naipopulyarnishi-teorii-zmovi-vid-plaskoi-zemli-do-svitovogo-uryadu-satanistiv. 14. Онопрієнко І. Лінгвістичні маркери забезпечення гендерної рівності в німецькій та українській мовах: перекладацький аспект. URL : https://ela.kpi.ua/items/be132c32-6aa8-481c-8e21-5fe35a11f7a2. 15. Палій О. Збагнути Росію. Свідчення очевидців: від Геродота до Кюстіна. К. : АБАБАГАЛАМАГА, 2022. 400 с. 16. Печерський А. Рашистські ПІСО в інфопросторі: як діяти користувачеві соцмереж. URL : https://armyinform.com.ua/2022/08/11/rashystski-ipso-v-infoprostori-yak-diyaty-korystuvachevi-soczmerezh/. 17. Пухта І. Когнітивні передумови постправди. URL : http://fs-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/29_2022/2.pdf 18. Сібоні О. Досить уже помилок. Як наші упередження впливають на наші рішення. К. : Лабораторія, 2023. 240 с. 19. Смушак Т., Беженар Т. Лінгвістичні засоби маніпулятивного впливу в сучасних франкомовних рекламних текстах. URL : https://pa.journal.kspu.edu/index.php/pa/article/view/628. 20. Тягнирядно Л. Дезінформація, пропаганда і все, що між ними: як розпізнати і захиститися. URL : https://detector.media/withoutsection/article/201754/2022-08-10-dezinformatsiya-propaganda-i-vse-shcho-mizh-nymy-yak-rozpiznaty-i-zakhystytysya/ 21. Ярош А. Мова ворожнечі в українському та англійському онлайн-дискурсах. URL : https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2023/nv4/NV_4-2023-238-245.pdf 22. Яковлев М. Теорії змов. Як (не) стати конспірологом. Віхола, 2023. 352 с. 23. Charter of Rome: Code of Conduct Regarding Asylum Seekers, Refugees, Victims of Trafficking and Migrants. URL : http://ethicaljournalisminitiative.org/assets/docs/068/223/47dfc44-3c9f7df.pdf. <p style="text-align: center;">Онлайн-ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дія. Освіта (Кібербезпека). URL : https://osvita.diia.gov.ua/catalog/topic/cyber-security 2. П'ятихвилинка медіаграмотності. Мінісеріал. URL : https://www.youtube.com/playlist?list=PLMX530JG9WtlspypzjisC4UDohMTODTrU. 3. Фільтр. Національний проєкт з медіаграмотності. URL : https://filter.mkip.gov.ua/ 4. Forensics. URL : https://fotoforensics.com/ 5. TinEye. URL : https://tineye.com/. 6. StopFake. URL : https://www.stopfake.org/uk/golovna/ 7. VeryFied. URL : https://study.ed-era.com/uk/courses/course/2118
Обсяг дисципліни	Вибіркову дисципліну «Медіаграмотність» викладаємо у першому семестрі, загальний обсяг – 3,5 кредити (105 год.). З них – 32 год. аудиторні (16 год. лекційних, 16 год. практичних занять) та 73 год. – самостійна робота.
Очікувані результати навчання	<p style="text-align: center;">Спецкурс дасть можливість молодим фахівцям <i>знати</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Термінологічний апарат інфомедійної грамотності.

	<ul style="list-style-type: none"> • Ознаки фейків, ворожих наративів, ПІСО та пропаганди. • Різновиди маніпуляцій та маніпулятивні прийоми: фейкові експертні коментарі, джінса, теорія змови. • Основні моделі розвитку критичного мислення. • Різновиди когнітивних упереджень та типи стереотипів. • Лінгвістичні маркери мови ворожнечі. • Концептуальні засади інформаційної безпеки. • Міжнародні та всеукраїнські інструменти для фактчекінгу. <p>У процесі навчання слухачі повинні набути певних знань, щоб уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розрізняти надійні та ненадійні джерела інформації; • аналізувати повідомлення різних жанрів і форм у медіа; • критично оцінювати медіатексти у всеукраїнському та міжнародному контекстах; • відокремлювати реальність від віртуальної симуляції; • виявляти та долати стереотипи і мову ворожнечі, зокрема під час перекладацької діяльності; • деконструювати російські фейки і наративи, протистояти російському ПІСО на міжнародній арені; • захищати власний кіберпростір від інформаційних загроз; • моделювати конструктивний діалог під час усного перекладу, долаючи когнітивні упередження; • використовувати інформаційно-комунікативну техніку для створення власного контенту.
Ключові слова	Медіаграмотність, пропаганда, маніпуляція, дезінформація, фейки, джінса, теорія змов, кібергігієна, когнітивні упередження, стереотипи, мова ворожнечі.
Формат дисципліни	Очний.
Теми	Див. СХЕМУ ДИСЦИПЛІНИ, додану до силабуса
Підсумковий контроль, форма	Комбінований залік за результатами роботи на практичних заняттях та на основі індивідуальних проєктів студентів або сертифікату з пройденого курсу «VeryFied».
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань із філологічних дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату.
Навчальні методи та техніки під час викладання курсу	Методи навчання: лекція, дискусія, рольова гра, групова робота, метод кейсів. Форми лекцій: лекція-діалог (запитання-відповіді), лекція-візуалізації проблеми (презентація навчального матеріалу на онлайн-платформах), лекція-разом (запрошення відомих фактчекерів). Під час практичних занять було використано елементи проблемно-орієнтованого та проєктно-орієнтованого навчання. Інтерактивні методи навчання: метод «Акваріум» та рольова гра, метод «Мозкової атаки», метод SKAMPER, кейс-метод, застосовано елементи онлайн-навчання (робота з онлайн-дошкою на платформі Padlet, Miro, Jamboard, Mentimeter, Sutori, Flip).
Необхідне обладнання	Комп'ютер, мультимедійний проєктор, доступ до мережі Інтернет, ноутбук, мобільний телефон чи планшет.

<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінюємо за 100-бальною шкалою. Бали нараховуємо за такою схемою:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні заняття, самостійна робота: 80% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів – 80 балів. • ІНДЗ (заліковий проєкт) або сертифікат з проходження курсу VeryFied: 20% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів: 20 балів. <p>Підсумкова максимальна кількість балів: 100 балів.</p> <p>Методи контролю: поточний контроль + заліковий проєкт.</p> <p>Поточний контроль передбачає: усну відповідь, доповнення на практичному занятті + виконання завдання, що становить 5 балів. За 16 практичних занять – 80 балів.</p> <p>ІНДЗ (заліковий проєкт) або сертифікат з проходження курсу VeryFied – 20 балів.</p> <p>Завдання на практичні – це письмові роботи, відеороботи, аудіороботи: студенти виконують декілька видів письмових робіт (есе, аналітична стаття, наукові тести та ін.), а також подкаст, невеликий відеоматеріал.</p> <p>Найосновніша вимога – академічна доброчесність: Роботи студентів повинні бути оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів – академічна недоброчесність. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування.</p> <p>Відвідування занять є важливою частиною навчання. Студенти повинні відвідати усі лекції і практичні заняття з курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів виконання завдань (письмових робіт, презентацій, доповідей), представлення проєктів.</p> <p>Література. Усю літературу, яку студенти не знайдуть самостійно, може надати викладач. Рекомендуємо також студентам залучати літературу для виконання завдань, яку вони знайдуть самостійно.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуємо усі бали, набрані упродовж семестру (поточне опитування, самостійна робота (аналітична стаття, есе, подкаст, відео) та бали за ІНДЗ або сертифікат з проходження курсу VeryFied.</p> <p>При цьому обов'язковою є присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття, якщо це не пов'язано з навчанням; списування та плагіат; несвочасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену</p>	<p>Залік виставляємо на основі балів за поточну успішність і ІНДЗ або сертифікат з проходження курсу VeryFied (https://study.ed-era.com/uk/courses/course/2118).</p> <p>Для ІНДЗ студенти повинні підготувати аналітичну статтю, подкаст або відеоматеріал на одну із тем чи підтем із курсу «Медіаграмотність»: «Пропаганда, дезінформація, ПСО та їхній вплив на суспільство під час російсько-української війни», «Фейки: поняття, різновиди, методи фактчекінгу», «Маніпуляція у медіа та її вплив на суспільство», «Перекладачі у ролі фактчекерів: протидія фейковій інформації на міжнародній арені», «Розвінчання теорій змов», «Когнітивні упередження як основа дезінформації», «Методи тренування критичного мислення», «Стереотипи: соціальні, історичні, культурні», «Етнономінації як маркери мови ворожнечі та відтворення їх під час перекладу», «Персональна кібергігієна під час війни».</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання	Термін виконання
1 тиждень, 2 тиждень (4 год.)	<p>Тема 1. Вступна лекція.</p> <p>Медіаграмотність та її основні навички.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мета і цілі курсу «Медіаграмотність». 2. Огляд літератури до курсу. 3. Дефініція поняття «медіаграмотність» та її важливість для інформаційної безпеки особистості. 4. Навички інфомедійної грамотності. П'ять принципів медіаграмотності від ЮНЕСКО. 5. Особистий медіапростір та зовнішні впливи на власне медіаполе. 6. Основні маркери шістьох типів контенту. Правила наближення інтересів. 7. Факти та судження в іноземних публікаціях про Україну. 8. Інформаційна бульбашка. 	Лекція / Практичне заняття	<p>1. Конструктор вправ. Збірник практичних завдань з інфомедійної грамотності, інтегрованої до фахової підготовки студентів-журналістів. URL.: https://ecourses.jta.com.ua/wpcontent/uploads/2022/02/LD-E_CJ_podcast-1.pdf.</p> <p>2. Наумук І. Коноваленко Т. Екологія інфомедійного простору. URL: https://filter.mkip.gov.ua/wpcontent/uploads/2021/08/posibnyk.pdf.</p> <p>3. Media Literacy Toolkit in the EFL Classroom (Інструментарій з медіаграмотності для вчителів з англійської мови для шкіл та ВНЗ. Набір вправ та ігор.) / By N. Goshylyk, V. Goshylyk, I. Malyshivska, T. Marchuk, D. Sabadash, U. Tykha. Ivano-Frankivsk, 2021. 164 p. (https://filter.mkip.gov.ua/dlya-vsih/navchalni-materialy/).</p> <p>4. VeryFied. URL: https://study.ed-era.com/uk/courses/course/2118</p>	<p>Завдання №1.</p> <p>Проаналізуйте власне медіаполе.</p> <p>Завдання 2.</p> <p>Опрацюйте літературу до теми.</p> <p>Проаналізуйте статтю про Україну з іноземного видання.</p> <p>Виокремте у ній факти та судження.</p> <p>(4 год.)</p>	6 днів

3 тиждень, 4 тиждень (4 год.)	<p>Тема 2. Пропаганда, дезінформація, ІПСО та їхній вплив на суспільство під час російсько-української війни.</p> <p>1. Феномен пропаганди: виклики та підходи.</p> <p>2. Ефективність пропаганди та контрпропаганди у час війни.</p> <p>3. Дезінформація як основа пропаганди. Складові дезінформації: фейки, маніпуляції, напівправа, міфи та наративи.</p> <p>4. Російська дезінформація в період російсько-української війни.</p> <p>5. Російські інформаційно-психологічні операції проти України: різновиди та протидія.</p> <p>6. Методи протидії російській дезінформації.</p>	Лекція / Практичне заняття	<p>1. Ефективність протидії російській дезінформації в Україні в умовах повномасштабної війни. URL : https://www.jta.com.ua/wpcontent/uploads/2023/08/UMCI - Effectiveness-of-Russian-Disinformation-Counteration-UA.pdf</p> <p>2. Неделько Н. AI-військові, молитви, заклики до перевороту: як і якими ІПСО Росія атакує українців. URL : https://www.radiosvoboda.org/a/rosiya-ipso-internet/32730676.html</p> <p>3. Палій О. Збагнути Росію. Свідчення очевидців: від Геродота до Кюстіна. К.: АБАБАГАЛАМАГА, 2022. 400 с.</p> <p>4. Печерський А. Рашистські ІПСО в інфопросторі: як діяти користувачеві соцмереж. URL : https://armyinform.com.ua/2022/08/11/rashystski-ipso-v-infoprostorii-yak-diyaty-korystuvachevi-soczmerezh/.</p> <p>5. Тягнирядно Л. Дезінформація, пропаганда і все, що між ними: як розпізнати і захиститися. URL : https://detector.media/withoutsection/article/201754/2022-08-10-dezinformatsiya-propaganda-i-vse-shcho-mizh-nymy-yak-rozpoznaty-i-zakhystytysya/.</p>	Завдання №1. Опрацюйте літературу. Напишіть аналітичну статтю, у ній розвінчайте три неправдиві російські наративи щодо України. (6 год.).	Завдання 2. Запишіть подкаст для слухачів «університету третього віку» на тему: «Методи протидії російській дезінформації» (можна англійською мовою) (5 год.).	6 днів
-------------------------------	---	----------------------------	---	--	--	--------

<p>5 тиждень, 6 тиждень (4 год.)</p>	<p>Тема 3. Фейки: поняття, різновиди, методи фактчекінгу.</p> <p>1. Поняття фейки та його види у медіа.</p> <p>2. Методи виявлення фейкової інформації. Фактчекінг.</p> <p>3. Розвінчання фейкової інформації.</p> <p>4. Українські історичні фейки.</p> <p>5. Фейки про Україну у міжнародному інформаційному просторі.</p> <p>6. Перекладачі у ролі фактчекерів: протидія фейковій інформації на міжнародній арені.</p>		<p>1. Білоусенко О. Корисних історичних міфів і фейків для науки не існує. URL : https://ms.detector.media/trendi/post/28969/2022-02-17-korvnykh-istorychnykh-mifiv-i-fejkiv-dlya-nauky-ne-isnuie/</p> <p>2. Конструктор вправ. Збірник практичних завдань з інфомедійної грамотності, інтегрованої до фахової підготовки студентів-журналістів. URL : https://ecourses.jta.com.ua/wpcontent/uploads/2022/02/LD-E_CJ_podcast-1.pdf</p> <p>3. Москвичова А. Фейки про Україну: як працює антиукраїнська пропаганда в Іспанії. URL : https://www.radiosvoboda.org/a/feiky-poredzemnomorsky/29845966.html</p> <p>4. Топ фейків про Україну. URL : https://www.youtube.com/watch?v=6ZmEyerBSHk</p> <p>5. Media Literacy Toolkit in the EFL Classroom (Інструментарій з медіаграмотності для вчителів з англійської мови для шкіл та ВНЗ. Набір вправ та ігор.) / By N. Goshylyk, V. Goshylyk, I. Malyshivska, T. Marchuk, D. Sabadash, U. Tykha. Ivano-Frankivsk, 2021. 164 p. (https://filter.mkip.gov.ua/dlya-vsikh/navchalni-materialy/).</p>	<p>Завдання 1: Опрацюйте літературу до теми. Презентація «Фактчекінг» (знайдіть у медіа 2-3 глибокі фейки, розвінчайте їх за допомогою інструментів чи програм для фактчекінгу) (4 год).</p> <p>Завдання 2. Напишіть невелику публікацію іноземною мовою для міжнародної аудиторії, у ній розвінчайте 5-7 фейків, які росія сконструювала про Україну під час російсько-української війни (5 год).</p>	
<p>7 тиждень (2 год.)</p>	<p>Тема 4. Маніпуляція у медіа та її вплив на суспільство.</p> <p>1. Різновиди маніпуляції та маніпулятивні прийоми.</p> <p>2. Маніпуляції з першоджерелами інформації. Два режими мислення Даніеля</p>	<p>Лекція / Практичне заняття</p>	<p>1. Альбота С. Лінгвістична маніпуляція: поняття та типи. Актуальні проблеми філології та перекладознавства. 2019. Вип. 16. С. 5–8.</p> <p>2. Ковальська Н., Печена А. Маніпуляція та пропаганда в медіапросторі. URL : https://archive.journalgrail.science/index.php/2710-3056/article/view/2400.</p> <p>3. Конструктор вправ. Збірник практичних завдань з інфомедійної грамотності, інтегрованої до фахової підготовки студентів-журналістів. URL : https://ecourses.jta.com.ua/wpcontent/uploads/2022/02/LD-E_CJ_podcast-1.pdf</p> <p>4. Наумук І. Коноваленко Т. Екологія інфомедійного простору. URL : https://filter.mkip.gov.ua/wpcontent/uploads/2021/08/posibnyk.pdf</p> <p>5. П'ятихвилика медіаграмотності. Серія 13. Маніпуляції. URL : https://www.youtube.com/watch?v=FpVLs8gomW0&list=PLMX530JG</p>	<p>Завдання: Опрацюйте літературу до теми. Презентація «Лінгвістичні маніпуляції в іноземних медіа» (знайдіть в іноземних медіа 10 лінгвістичних маніпуляцій, проаналізуйте</p>	<p>6 днів</p>

	<p>Канемана.</p> <p>3. Міфологізація як різновид маніпуляції.</p> <p>4. Фейкові експертні коментарі та джінса.</p> <p>5. Лінгвістична маніпуляція: поняття та типи.</p>		<p>9Wtlspyspzi5CAUDohMTODTrU&index=13</p> <p>6. Смушак Т., Беженар Т. Лінгвістичні засоби маніпулятивного впливу в сучасних франкомовних рекламних текстах. URL : https://pa.journal.kspu.edu/index.php/pa/article/view/628</p>	<p>їх, типологізуйте, визначте аудиторію, для якої вони призначені (4 год).</p>	
8 тиждень (2 год.)	<p>Тема 5. Теорії змов: історія, психологія, вплив на суспільство. Розвінчання теорій змов.</p> <p>1. Історичний екскурс у конспірологію.</p> <p>2. Теорії змов: ідеологія, політика, пропаганда.</p> <p>3. Мовні ігри як конспірологічна модель.</p> <p>4. Вплив «вордінгу» на сприйняття та емоції аудиторії.</p> <p>5. Фактчекінг і верифікація даних у розвінчанні «теорій змов».</p>	<p>Лекція / Практичне заняття</p>	<p>1. Бурда В. Найпопулярніші теорії змови: від пласкої Землі до світового уряду сатаністів. У які божжевільні ідеї конспірологів вірять люди. URL : https://chas.news/not/naipopulyarnishi-teorii-zmovi-vid-plaskoi-zemli-do-svitovogo-uryadu-satanistiv.</p> <p>2. Конструктор вправ. Збірник практичних завдань з інфомедійної грамотності, інтегрованої до фахової підготовки студентів-журналістів. URL : https://ecourses.jta.com.ua/wpcontent/uploads/2022/02/LD-E_CJ_podcast-1.pdf.</p> <p>3. Наумук І. Коноваленко Т. Екологія інфомедійного простору. URL : https://filter.mkip.gov.ua/wpcontent/uploads/2021/08/posibnyk.pdf</p> <p>4. Не давати рибу, а дати вудку: Тарас Прохасько про написання есе. Прохасько. URL : https://chytomo.com/ne-davaty-ryby-a-daty-vudku-tarasa-prokhasko-pro-napysannia-eseiv/.</p> <p>5. Яковлев М. Теорії змов. Як (не) стати конспірологом. Віхола, 2023. 352 с.</p>	<p>Завдання: Опрацюйте літературу до теми. Напишіть есе на тему: «Як виникають теорії змови». Сконструйте дві власні теорії змови на основі реальних фактів (4 год.).</p>	6 днів
9 тиждень (2 год.)	<p>Тема 6. Критичне мислення як основа медіаграмотності.</p> <p>1. Автоматична та раціональна система мозку.</p> <p>2. Прецептивна</p>	<p>Лекція / Практичне заняття</p>	<p>1. Болган В., Пархитько О., Польовий Н., Стеблина Н. Ворожі інформаційні операції: нові виміри, нові виклики, нові медіа. URL : https://www.jta.com.ua/wp-content/uploads/2021/06/Informatsiyni-operatsii_Posibnyk.pdf</p> <p>2. Вебінар «Критичне мислення та важливість його розвитку у наш час». URL : https://www.youtube.com/watch?v=ur_2rIVOhQw&t=5s</p> <p>3. П'ятихвильника медіаграмотності. Серія 11. «Не ловіть гав». URL : https://www.youtube.com/playlist?list=PLMX530JG9Wtlspyspzi5CAUDohMTODTrU</p>	<p>Завдання: Опрацюйте літературу до теми. Опишіть 3-4 методи тренування критичного мислення, які використовують</p>	

	<p>сліпота як передумова некритичного сприйняття інформації.</p> <p>3. Критичне мислення та важливість його розвитку.</p> <p>Навички критичного мислення.</p> <p>4. Методи тренування критичного мислення.</p>		<p>4. Конструктор вправ. Збірник практичних завдань з інфомедійної грамотності, інтегрованої до фахової підготовки студентів-журналістів. URL : https://e-courses.jta.com.ua/wp-content/uploads/2022/02/LD-E_CJ_podcast-1.pdf.</p>	<p>те Ви (2 год.)</p>	
<p>10 тиждень (2 год.)</p>	<p>Тема 7. Когнітивні упередження як основа дезінформації.</p> <p>1. Когнітивні упередження: дефініція, архітектоніка, вплив на особистість та суспільство.</p> <p>2. Типологія когнітивних упереджень.</p> <p>3. Когнітивні упередження як основа глибинних фейків.</p> <p>4. Подолання когнітивних упереджень: діалог, зміщення фокусу, динаміка рішень.</p> <p>5. Методи ефективного діалогу від «премотерму» до «записки у</p>	<p>Лекція / Практичне заняття</p>	<p>1. Сауленко В. Люзія контролю. 10 когнітивних упереджень, про які варто знати лідерам. URL : https://life.nv.ua/ukr/blogs/kognitivni-uperedzhennya-chomu-mi-pomilyayemosya-sekrety-mozku-uspishne-liderstvo-50179740.html</p> <p>2. Пухта І. Когнітивні передумови постправди. URL : http://fs-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/29_2022/2.pdf</p> <p>3. Сібоні О. Досить уже помилок. Як наші упередження впливають на наші рішення. К. : Лабораторія, 2023. 240 с.</p>	<p>Завдання:</p> <p>Опрацюйте літературу до теми.</p> <p>Опишіть 5-7 прикладів когнітивних упереджень на основі інформації у медіа, політичних подій, власного досвіду.</p> <p>Запропонуйте шляхи їх подолання (4 год).</p>	<p>6 днів</p>

	<p>шухляді».</p> <p>6. Роль перекладачів у формуванні конструктивних діалогів.</p>				
11 тиждень (2 год.)	<p>Тема 8. Стереотипи і протидія дискримінації</p> <p>1. Поняття «стереотипи» та їх класифікація.</p> <p>2. Культурні стереотипи, соціальні стереотипи, історичні стереотипи.</p> <p>3. Гендерні стереотипи в медіа.</p> <p>4. Виникнення руху HeForShe., започаткованого «ООН – Жінки».</p>	Лекція / Практичне заняття	<p>1. Гендер для медіа. URL : https://ua.boell.org/sites/default/files/gender_dlya_medii_2017.pdf.</p> <p>2. Онопрієнко І. Лінгвістичні маркери забезпечення гендерної рівності в німецькій та українській мовах: перекладацький аспект URL : https://ela.kpi.ua/items/be132c32-6aa8-481c-8e21-5fe35a11f7a2</p> <p>3. П'ятихвилинка медіаграмотності. Серія 11. «Не ловіть гав». URL : https://www.youtube.com/playlist?list=PLMX530JG9Wtlspyspzi_sC4UDohMTODTrU</p> <p>4. Стереотипи не вирішують за тебе. URL : https://youtu.be/nUwXKrm1LO</p> <p>5. Media Literacy Toolkit in the EFL Classroom (Інструментарій з медіаграмотності для вчителів з англійської мови для шкіл та ВНЗ. Набір вправ та ігор.) / By N. Goshylyk, V. Goshylyk, I. Malyshivska, T. Marchuk, D. Sabadash, U. Tykha. Ivano-Frankivsk, 2021. 164 p. (https://filter.mkip.gov.ua/dlya-vsih/navchalni-materialy/).</p>	Завдання №1. Опрацюйте літературу до теми. Перегляньте й обговоріть на практичному занятті фільм «Стереотипи не вирішують за тебе». Зніміть власний ролик (5-7 хв) про розвінчання стереотипів щодо сучасного студентства чи майбутньої професії (5 год.).	6 днів
12 тиждень (2 год.)	<p>Тема 9. Мова ворожнечі як наслідок стереотипного мислення.</p> <p>1. Поняття «мова ворожнечі» та її типи.</p> <p>2. Лінгвістичні маркери мови ворожнечі.</p> <p>3. Етнономінації як маркери мови ворожнечі та відтворення їх</p>	Лекція / Практичне заняття	<p>1. Кузьменко Д. Негативні етнономінації як маркери мови ворожнечі та їх відтворення при перекладі українською мовою (на матеріалі американського варіанту англійської мови). URL : https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/4636.</p> <p>2. Мова ворожнечі та ЗМІ: міжнародні стандарти та підходи. URL : Mova-vorozhneci_ZMI_posibnik.pdf(univ.kiev.ua)</p> <p>3. Ярош А. Мова ворожнечі в українському та англійському онлайн-дискурсах. URL : https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2023/nv4/NV_4-2023-238-245.pdf.</p> <p>4. Charter of Rome: Code of Conduct Regarding Asylum Seekers, Refugees, Victims of Trafficking and Migrants. URL : http://ethicaljournalisminitiative.org/assets/docs/068/223/47dfc44-3c9f7df.pdf</p>	Завдання: Опрацюйте літературу до теми. Напишіть наукові тези на 2-3 сторінки на тему: «Лінгвістичні маркери мови ворожнечі в українському та англійському дискурсі» (6 год.).	6 днів

	<p>під час перекладу.</p> <p>4. Інструменти подолання мови ворожнечі у сучасному українському суспільстві.</p>				
<p>13 тиждень, 14 тиждень (4 год.)</p>	<p>Тема 10. Персональна кібергігієна під час війни</p> <p>1. Кібергігієна та кібербезпека: виклики сучасності.</p> <p>2. Концептуальні засади та поняття інформаційної безпеки в мережі інтернет.</p> <p>3. Персональні дані та політика приватності. Підстави для обробки персональних даних, права у сфері персональних даних.</p> <p>4. Захист цифрового периметру від кібершахраїв.</p> <p>5. Стратегія «нульової довіри». Безпека мереж та безпека доступів: двофакторна аутентифікація, паролі, резервні поштові</p>	<p>Лекція / Практичне заняття</p>	<p>1. Дія. Освіта (Кібербезпека). URL : https://osvita.dii.gov.ua/catalog/topic/cyber-security</p> <p>2. Кібершахрайство: Фішинг. Вішинг. Смішинг. Беймінг. URL : https://kopirait.com.ua/kibershahrajstvo-fishyng-vishyng-smishyng-bejting/</p> <p>3. П'ятихвилинка медіаграмотності. URL : https://www.youtube.com/watch?v=CmBEOvgvrS4&list=PLMX530JG9WtlspyspziC4UDohMTODTrU&index=12&t=1s</p>	<p>Завдання 1: Опрацюйте літературу до теми. Запишіть невеликий подкаст на 7-10 хв. про основні елементи персональної кібергігієни під час війни (4 год).</p> <p>Завдання 2. Напишіть невелику інструкцію для школярів щодо дотримання кібергігієни англійською мовою (4 год).</p>	

	<p>скриньки, оновлення ПК, шифрування.</p> <p>6. Безпечне використання популярних месенджерів та їх налаштування.</p> <p>7. Безпека платежів в інтернеті.</p> <p>Фішинг, вішинг та бейтінг.</p> <p>9. Особливості публікації чутливої інформації в інтернеті.</p> <p>Загрози використання розвідки на основі відкритих джерел (OSINT) під час російсько-української війни.</p>				
15 тиждень, 16 тиждень (4 год.)	<p>Тема 11. Програми для розпізнавання фейків, дипфейків, фейкових фото.</p> <p>1. Українські фактчек-організації: «Детектор медіа», «StopFake», «VoxCheck».</p> <p>2. Фактчек-боти для перевірки інформації: фактчек-бот «Перевірка».</p> <p>3. Ефективні стратегії фактчекінгу в</p>	Лекція / Практичне заняття	<p>1. Глибинна перевірка фотографій: як сервіси Forensics і Forensically допомагають фактчекерам. URL : https://www.stopfake.org/uk/glibinna-perevirka-fotografij-yak-servisi-forensics-i-forensically-dopomagayut-faktchekeram/</p> <p>2. Детектор медіа. URL : https://detector.media/tag/1484/</p> <p>3. Forensics. URL : https://fotoforensics.com/</p> <p>4. StopFake. URL : https://www.stopfake.org/uk/golovna/</p> <p>5. TinEye. URL : https://tineye.com/</p> <p>6. VeryFied. URL : https://study.ed-era.com/uk/courses/course/2118</p>	<p>Завдання 1: Опрацюйте літературу до теми.</p> <p>Перевірте 5 фейкових, на вашу думку, фотозображень, а також двох медіаповідомлень, використовуючи програми для розпізнавання фейків чи фактчек-боти.</p> <p>Напишіть невеликий аналітичний звіт (5 год.)</p>	

	<p>Telegram.</p> <p>4. Міжнародні інструменти для перевірки фото-та відеозображень</p> <p>Google Images.</p> <p>TinEye, Forensics Forensically.</p>			<p><i>Завдання 2:</i></p> <p><i>Презентація ІНДЗ або сертифікат з курсу VeryFied.</i></p> <p><i>(11 год.)</i></p>	
--	---	--	--	---	--

Розробник

доцент Галина ЯЦЕНКО